

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Gammal låga av tall i Ycke urskog.

Foto: © Jens Johannesson

Beverandeplan för Natura 2000-området Ycke urskog SE0230023

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Syftet är att hejda utrotningen av djur och växter samt att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Utpekandet av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att bevara de utpekade värdena i områdena långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar i vårt land regelbundet cirka 60 av de fåglar som listas i bilaga 1 i fågeldirektivet.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta görs i särskilda bevarandeplaner, men beskrivningen kan också ingå i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen finns en beskrivning av området med bevarandesyfte och bevarandemål för de naturtyper och arter som ska bevaras, och det ska framgå hur skyddet kan bidra till en gynnsam bevarandestatus för naturtyperna och arterna. Även hot mot Natura 2000-området och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Bevarandeplanen underlättar förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken genom att den ger viktig information om området till bland annat markägare, myndigheter, exploatörer och naturvårdsförvaltare.

Bevarandeplanen utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Det gäller även för de bevarandeåtgärder och den naturvårdsskötsel som kan krävas för att bevara värdena, i den mån markägare eller andra brukare inte har möjligheten eller skyldigheten via andra lagar eller avtal att göra detta (till exempel miljöersättningar). Bevarandeplanen revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras - den är ett "levande dokument". Det gör det möjligt för alla att bidra med ny kunskap och synpunkter genom att kontakta Länsstyrelsen.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Framtida naturvårdsarbete kan komma att leda till ytterligare ny kunskap som i sin tur kan leda till behov av justeringar av Natura 2000-områdets gränser, naturtyper eller arter. Vid förvaltning och tillståndsprövning är det viktigt att utgå från de befintliga värdena, inte bara de regeringsgodkända, varför det är av vikt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit bli regeringsgodkända ännu.

Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av till exempel skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Reglerna enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller i Natura 2000-områden.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller utpekade arter i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön eller utpekade arter i området. Det är påverkan på de naturmiljöer och/eller arter som skyddas i området som är grunden för prövningen oavsett var källan till störningen ligger geografiskt. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29 §§). Tillståndskravet aktualiseras när en verksamhet eller åtgärd kan påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt, det vill säga när det finns risk för skada.

Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i Natura 2000-området behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls dock samråd med Skogsstyrelsen istället. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben (lansstyrelsen.se/ostergotland) eller kontakta en handläggare (växel: 010-223 50 00).

För verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsskötsel och naturvårdsförvaltning av ett Natura 2000-område, i syfte att långsiktigt bevara de naturtyper och/eller arter som skyddas, krävs inte tillstånd.

Innehåll

Området	5
9010 – Taiga.....	7
1386 - Grön sköldmossa, <i>Buxbaumia viridis</i>	10
Kartor	11
Dokumentation	11

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0230023 Ycke urskog

Kommun: Linköping

Områdets totala areal: 32,5 hektar

Markägarförhållande: Statligt

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-12-19

Regeringsbeslut, historik:

Regeringen föreslår att området är av gemenskapsintresse (pSCI): 1995-12

Fastställts som ett område av gemenskapsintresse (SCI): 2005-01

Regeringen förklarar området som ett särskilt bevarandeområde (SAC): 2011-03

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

9010 – Taiga

1386 – Grön sköldmossa, *Buxbaumia viridis*

Vid nästa möjliga tillfälle kan Länsstyrelsen komma att föreslå en förändring av områdets yttergränser för att bättre stämma överens med naturreservatets, vilket kan leda till att områdets areal ändras. Länsstyrelsen kommer även att föreslå att förekomsten av grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*) i området fastställs.

Området

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som förekommer i området.

Prioriterade bevarandevärden:

Syftet med Natura 2000-området Ycke urskog är att bevara och vidareutveckla naturvärden knutna till naturtypen taiga (9010).

Motivering:

Naturtypen taiga har dålig status i Sverige och arealerna behöver trefaldigas. I Östergötland är det mycket ovanligt med sådana urskogsartade områden som vi hittar i Ycke. Området har en lång kontinuitet av orördhet och en värdefull mångfald av mossor, lavar och fåglar beroende av denna miljö.

Prioriterade åtgärder:

Området ska på sikt lämnas för fri utveckling. Under 2010-talet har initialt en viss mängd gran huggits bort och tallbestånd glesats ut i ett delområde med yngre planterad gran och tall för att ge utrymme för mer grovgreniga träd. Detta arbete ska fortgå så länge åtgärder krävs för att området ska nå gynnsamt bevarandetilstånd. I några delområden ska mängden död ved ökas genom fällning av gran och tall som får ligga kvar.

Beskrivning av området

Ycke ligger i ett område som till största delen är täckt av gammal barrblandskog. Området karaktäriseras av kuperad terräng med storblockig morän. Uppe på de höglänta delarna finns det mycket berg i dagen och i de låglänta områdena breder två kärrpartier med sumpskog ut sig. Däremellan täcks marken av storblockig morän. Mellan höjderna rinner en liten bäck som delvis löper under blocken. Bäckens rinner ut i den sydöstra sumpskogen.

I området finns urskogsartade partier i kärnområdet, något som är mycket ovanligt i Östergötland. Urskogsdelen utgörs av en brandpräglad barrblandskog där granen är något vanligare än tallen. Spår efter 5 olika bränder under 1600- och 1700-talen kan ses på t.ex. brandljud i de äldsta träden. Senaste branden ägde rum år 1726. Enstaka lövträd förekommer också, asp och björk inom torrare partier och klibbal i kärren. Boniteten (markens virkesproducerande förmåga) är god och över 30 m höga träd är inte ovanligt. Mätningar har visat att enstaka träd har en ålder på ca 450 år. Uppe på höjdpartierna är marken magrare och tall det dominerande trädslaget.

Döda och döende träd är mycket vanliga och det finns gott om lågor och torrakor samt enstaka högstubbar. Spår efter avverkning i form av högt sågade stubbar förekommer men stubbarna är mer eller mindre förmultnade och avverkningen utfördes troligen före 1900-talet. Kryptogamfloran är mycket rik både bland vedsvampar, mossor och lavar. Det finns sällsynta insekter särskilt beroende av nydöd ved, t.ex. skalbaggen svartoxe (*Ceruchus chrysomelinus*, hotkategori EN). Ycke urskog är den enda lokalen i Östergötland där svartoxe har hittats.

Delar av området har identifierats som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Området ingår även i ett större naturreservat på 67,1 hektar.

Östgötaleden går längs norra kanten av Natura 2000-området Ycke urskog. En kortare vandrings slinga har anlagts kring den västra höjden.

Historia:

Ycke urskog ingick i ett större område skogsmark som 1751 genom en lantmäteriförrättning avskildes från Ycke gård och avsattes till kronopark. Som orsak framhölls områdets stora tillgång på mastträd och spiror. Statens behov av mastvirke samt den otillgängliga terrängen är antagligen de huvudsakliga anledningarna till att Ycke klarat sig undan avverkning med undantag för några smärre ingrepp.

De centrala delarna av området fridlystes för "naturminne av biologiskt slag" någon gång mellan 1909 och 1950. Det saknas information om när beslutet om fridlysning fattades och om när det upphävdes. År 1937 avsattes sedan området av Domänverket som domänreservat. Under perioden som naturminne och domänreservat var det helt förbjudet att ta ner träd. Området kom sedan att ingå i naturreservat som beslutades år 1991 och fick så småningom en skötselplan där naturvårdsåtgärder ingår.

Områdets bevarandeåtgärder

Området ska på sikt lämnas för fri utveckling. Praktiska åtgärder som ska genomföras initialt för att gynna naturtypens taigas utveckling mot gynnsam status i hela området preciseras under kapitlet 9010 - *Taiga*.

Reglering av skydd och skötsel:

Skydd och skötsel är reglerat i naturreservatets skötselplan (Ycke naturreservat 2010-05-19) och beslut (1991-09-27 med uppdatering 2010-05-19). Reservatets skötselplan anger generellt åtgärder som gynnar eller bibehåller naturvärdena som Natura 2000-området syftar till att bevara.

Vid nästa möjliga tillfälle kan Länsstyrelsen komma att föreslå en ändring av Natura 2000-områdets yttergränser för att bättre stämma överens med det utökade naturreservatets gränser. Inom hela naturreservatet finns naturtypen taiga med höga värden.

Eftersom skogsbruksåtgärder är förbjudna enligt reservatsbeslutet så bör det inte bli aktuellt med samråd med Länsstyrelsen angående skogsbruksåtgärder inom Natura 2000-området. Eventuellt kan andra åtgärder, som anläggning för friluftsliv eller åtgärder vid anläggning kan kräva samråd om åtgärderna riskerar att skada utpekade naturvärden i Natura 2000. Avverkning av träd som ligger utanför Natura 2000-området men som kan ha höga naturvärden kräver samråd med Länsstyrelsen.

För åtgärder utanför Ycke urskog eller i direkt anslutning till Ycke urskog som påverkar naturmiljön inom området gäller inte naturreservatsföreskrifterna. Då träder Natura 2000-lagstiftningen in. Verksamheter som påverkar naturmiljön inom Natura 2000-områden kräver samråd med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB. Vid samråd som rör skogsbruksåtgärder i skog kontaktas Skogsstyrelsen.

Ingen ytterligare reglering av skydd och skötsel bedöms nödvändig för att uppnå bevarandemålen inom reservatsdelen. Skötselplanen för reservatet anger generellt åtgärder som stämmer väl överens med bevarandemålen. En översyn av skötselplanen bör ske senast 2030. I samband med detta kan skötselplan och bevarandeplan med fördel slås samman, så att skötselplanen innehåller de obligatoriska delarna för en bevarandeplan.

Bevarandestatus och bevarandetillstånd

Bevarandestatus beskriver läget för naturtyperna och arterna i landet som helhet, medan bevarandetillståndet beskriver aktuellt läge inom Natura 2000-området. Dessa beskrivs närmare under respektive naturtyp och art längre fram i planen. Här redovisas en sammanställning av bevarandetillståndet inom området.

Tabell 1: Naturtypsareal och förekomst av Natura 2000-arter (ej fåglar) inom Natura 2000-området. **Blå färg** innebär en förändring av art- eller arealförekomst jämfört med regeringsgodkända uppgifter angivna inom parentes. Länsstyrelsen kommer att föreslå förändringarna vid lämpligt tillfälle. * = Prioriterad art eller naturtyp i EU:s Natura 2000-bevarandearbete. Prioriteringen kan skilja sig från prioriteringen i det specifika området.

Naturtyp/art	Hektar/Förekomst	Bevarandetillstånd	Sida
9010 - *Taiga	21,5 ha	Tillfredsställande	7
Grön sköldmossa (<i>Buxbaumia viridis</i>)	X	Okänt	9
Total areal	32,5 ha		

Uppföljning

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket samt Havs- och vattenmyndigheten. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i tillgänglig databas. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

9010 – Taiga

Arealen 21,5 ha är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen förekommer främst i den boreala zonen på fuktiga näringsrika marker till torra och näringsfattiga. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 30-100 % och utgörs av gran, tall, björk, asp, rönn och sälg, ibland även med inslag av andra inhemska arter. Naturtypen taiga innefattar brandfält och stormfällningar som då kan innebära en lägre krontäckning. Naturtypen består av äldre naturskogsartade barrskogar samt naturliga successioner efter större störningar. Ett mycket viktigt element för naturtypen är den döda veden som hyser en lång rad vedlevande svampar och insekter, dessutom är veden födosöks- och boplatser för många fågelarter. Naturtypen delas vanligen in i flera olika undergrupper beroende på dominerande trädslag samt successionsstadier. Naturtypen i Ycke urskog består av undergruppen barrblandskog där granen är något vanligare än tallen.

Bevarandemål

Arealen av taiga (9010) ska vara minst 21,53 hektar i Ycke urskog.

Hela Natura 2000-området Ycke urskog ska ha urskogsprägel med gynnsamt tillstånd för naturtypen taiga. Det ska ha livsnödvändiga strukturer för såväl typiska som sällsynta arter i området, t.ex. gamla, grova träd och död ved.

Krontäckningen ska variera mellan tätare och glesare beskogad mark med ett olikåldrigt och flerskiktat trädskikt. Barrträd ska dominera naturtypen, med gran i de lägre blötare partierna och grova tallar på de högre belägna

Länsstyrelsen Östergötland

områdena. Lövträdsandelen ska utvecklas fritt men med målet att utgöra ett måttligt inslag. Det ska finnas allmänt med grov och solbelyst död ved till exempel torrträd, hålträd, liggande stockar, halvdöda träd eller branddödade träd. Förekomsten av äldre träd ska vara riklig och det ska finnas en föryngring av ovan nämnda arter. Obarkade lågor med markkontakt måste hela tiden finnas med hänsyn till svartoxen.

Typiska och karaktäristiska arter ska kunna fortleva långsiktigt i området och det ska finnas en art- och individrik förekomst av dessa arter, t.ex. typarterna knärot (*Goodyera repens*, NT), grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*), bronshjon (*Callidium coreaceum*), granbarkgnagare (*Microbregma emarginata*), och järpe, pärluggla, tjäder och spillkråka (*Dryocopus martius*, NT).

Vad kan påverka negativt

- Exploatering i eller i anslutning till området.
- Avverkning, röjning, gallring utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse. Undantag kan finnas där åtgärden syftar till att utveckla något annat naturvärde.
- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag.
- Tillförsel av kalk eller aska kan ge skador på vegetationen, främst områdets mossor och lavar.
- Dikning och större markskador inom eller i anslutning till området. Förutom den mekaniska skadan kan hydrologin påverkas och naturmiljön förändras.
- Fragmentering. I den mindre skalan kan exempelvis skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers populationer, medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet.
- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Vissa kväveföreningar är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.
- Brist på naturlig störning. Vissa arter förekommer bara i specifika successionsstadier i skogens utveckling. Om den naturliga dynamiken uteblir kan det få som följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska processer är översvämning, vind, påverkan av däggdjur och angrepp av insekter och svamp.
- Viltbetesskador. Mycket höga stammar av älg och annat hjortvilt som kan förhindra föryngring av vissa trädslag. Bökande av vildsvin kan ha negativa effekter, då rötterna på fleråriga växter kan ta skada.
- Främmande (invasiva) arter som har potential att skada eller konkurrera ut den lokalt naturliga floran och faunan.
- Klimatförändring som orsakar den pågående trenden med torrare somrar och mindre snörika vintrar i östra Götaland. Sjunkande grundvattennivåer riskerar att göra våtmarksområden torrare på sikt, och att därmed torka ut sumpskogar.
- Tät granföryngring.

Bevarandeåtgärder

Naturtypspecifika åtgärder utöver de generella bevarandeåtgärderna ovan för området:

Naturtypen taiga i Natura 2000-området Ycke urskog ska i de centrala delarna lämnas för fri utveckling. På sikt ska hela området kunna utvecklas med naturliga successioner. Huvudsyftet med skötseln är att bevara och utveckla

Länsstyrelsen Östergötland

hela områdets urskogskaraktär och att hela området så småningom kan klassas som taiga. Vissa naturvårdsåtgärder kan dock behövas för att kompensera en minskad frekvens av naturliga störningsprocesser.

En utav de viktigaste störningarna i naturtypen är brand. Innan människan kontrollerade brandfrekvensen i landet brann taigan i Sverige med jämna mellanrum. I Östergötland brann skogen i genomsnitt med 20-50 års intervall. Tyvärr är merparten av Natura 2000-området olämpligt att sköta med naturvårdsbränning ur säkerhetssynpunkt eftersom det finns flera branta partier i området. Naturtypen ska därför inte heller brännas utan kan vid behov skötas med metoder som efterliknar effekterna av en naturvårdsbränning, till exempel plockhuggning av yngre träd till förmån för mer vidkroniga tallar.

För att öka mängden död ved ska det inom några delar skapas död ved genom att fälla granar och tallar som får ligga kvar. För att gynna svartoxen ska det huvudsakligen vara gran med markkontakt och barken kvar, i skuggiga och fuktiga lägen. Om stora stormfällningar med mer än ca 6 skogskubikmeter gran per hektar och år sker så barkas färsk granlåg för att hindra stora angrepp av granbarkborre. Minst 10 kubikmeter nydöd ved ska dock accepteras inom den centrala, äldsta delen av området.

Åtgärder som att hugga bort gran och glesa ut tallbestånd, samt skapande av död ved har påbörjats under 2010-talet.

För att stärka naturvärdena inom områdena samt bidra till ett mindre intensivt skogsbruk kring Natura 2000-områdena bör myndigheterna informera om och främja användandet av gröna skogsbruksplaner, hyggesfritt skogsbruk, skogscertifiering eller frivilliga avsättningar i angränsande marker. Även värdet av naturvårdsbränning och metoder för detta kan myndigheterna sprida kunskap om. Då Natura 2000-området Ycke urskog ingår i ett större område som är naturreservat, finns möjlighet att utföra naturvårdsbränning eller annan skötsel där som skulle påverka tillståndet för naturtypen taiga positivt.

Bevarandestatus och bevarandetillstånd

Naturtypen taiga (9010) förekommer i hela landet med tyngdpunkten av utbredningen i den boreala zonen. Marker som normalt brukas som produktionsskogar tillhör ofta naturtypen taiga och det är endast i de fjällnära regionerna som det finns kvar betydande områden med äldre skog i sena successionsstadier. Naturtypen taiga har en negativ utveckling eftersom skogsbruket i marker med höga naturvärden och fjällnära skog fortsätter, dessutom har intresset för biobränslen, skogsgödsling och skogsodling med främmande träddarter ökat under senare år. Samtidigt har hänsynen vid skogsavverkning ökat och arealen skyddad skog har utökats. År 2013 var förekomstarealen av naturtypen taiga i den boreala regionen 1 330 000 hektar och för att naturtypen 9010 ska uppnå gynnsam bevarandestatus behövs det uppskattningsvis 3 500 000 hektar. Bevarandestatusen för naturtypen taiga är idag dålig i den boreala regionen och utvecklingen är övervägande negativ.

I Ycke urskogs centrala del har inget betydande skogsbruk förekommit på mycket lång tid och skogen befinner sig i ett sent successionsstadium. I de yttre delarna finns mindre partier med planterad gran och tall. Det förekommer olika former av död ved och området hyser många rödlistade arter i flera olika organismgrupper. Småskaliga naturliga processer förekommer men storskaliga processer som skogsbrand har inte förekommit i området i modern tid. Bevarandetillståndet anses som tillfredställande eftersom naturtypen befinner sig i ett sent successionsstadium, och långsiktigt skydd säkrats genom reservatsbildning med skötsel fastställd i naturreservatets skötselplan.

1386 - Grön sköldmossa, *Buxbaumia viridis*

Artens förekomst är inte fastställd i regeringsbeslutet

Beskrivning

Grön sköldmossa växer på stubbar och lågor av olika trädslag, huvudsakligen i sena nedbrytningsstadier och mellan grova rötter av levande och döda träd. Arten kan i enstaka fall förekomma på ett tunt humustäcke på klippor eller block. Den växer både i barr- och lövskogar men tycks i Sverige föredra något mer näringsrika granskogar med stort inslag av lövträd. Etableringen påskyndas av högt pH, hög vedfuktighet och hög fosforhalt. Troligen gynnas sporgroningen av vattendropp från trädkronor och förna från lövträden. Intill kapslar av grön sköldmossa finner man ofta vedblekmossa, stubbspretmossa, liten räffelmossa, cypressfläta, nickmossa samt en hel del andra mossor och alger.

När växtplatsen blir övervuxen av större mossor konkurreras grön sköldmossa ut. Arten är kortlivad, men det är troligt att protonemat (trådlikt första stadie i sporens utveckling) är flerårigt och kan ge upphov till kapslar flera år i följd. Populationer av grön sköldmossa är kortvariga, och på samma yta hittar man ofta kapslar bara under något eller några år. Antalet bildade kapslar varierar kraftigt mellan olika år, och dödligheten är hög. De nya sporkapslarna börjar synas på hösten och utvecklas successivt under vintern för att slutligen mogna och släppa sporer under första halvan av sommaren. Således kan sporkapslar iaktas under stora delar av året men störst sannolikhet är det att hitta den på platser med hög luftfuktighet, särskilt torra år. Även sedan kapslarna har brutits ned kan man ibland hitta de rödaktiga knottriga kapselskaften.

Arten förväntas normalt kunna sprida sig som mest en meter vegetativt, och effektivt 1 kilometer med sporer under en 10-årsperiod. De substrat som mossan föredrar är relativt kortlivade och därför är det viktigt att det finns en kontinuerlig tillgång på lämplig ved inom spridningsavstånd på varje lokal.

Bevarandemål

Arten ska fortleva inom Natura 2000-området Ycke urskog. Grov död ved i olika nedbrytningsstadier, främst lågor av gran, men även tall och löv, ska finnas i skogspartier med hög luftfuktighet.

Vad kan påverka negativt

Faktorer som kan påverka arten negativt:

- Skogsavverkning (ökad exponerad och uttorkning).
- Brist på lämpligt habitat utgör ett hot mot arten. Den hotas när tillförsel av grov död ved med tät markkontakt inte pågår kontinuerligt i skogsområdet.
- En fortsatt minskning av skog med död ved gör att avståndet mellan mossbestånden blir så långt att de isoleras från varandra. Denna fragmentering utgör ett hot mot artens långsiktiga överlevnad.
- Andra faktorer som kan påverka naturtypen taiga negativt, är negativa även för grön sköldmossa.

Bevarandeåtgärder

Vilt levande exemplar av arten är fridlyst enligt 8 § Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att i den omfattning som framgår av bilaga 2 plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada hela eller delar av exemplar.

Åtgärder som gynnar tillståndet för naturtypen taiga i området är även positiva för grön sköldmossa.

För att fastställa förekomsten av och tillståndet för grön sköldmossa i Ycke urskog krävs en inventering i fält.

Bevarandestatus och bevarandetillstånd

Grön sköldmossa förekommer främst i de sydöstra delarna av landet. År 2013 uppskattades att beståndet i boreal region återfanns på 5 000-10 000 lågor vilket anses vara tillräckligt för att arten ska kunna bevaras långsiktigt i området. Bevarandestatusen för naturtypen grön sköldmossa anses därför som gynnsamt i boreal region, tillståndet i övriga regioner är dock dåligt.

I Ycke urskog återfinns fuktiga lämpliga miljöer i naturtypen taiga (9010). Hur frekvent arten förekommer i här är idag okänt. Bevarandetillståndet anses därför vara okänt.

Kartor

Kartor som visar områdets läge, yttergränser, naturtypernas utbredning, äldre ekonomiska kartor samt nyckelbiotopernas läge finns sist i planen.

Dokumentation

Webbsidor/databaser:

Artportalen, <https://www.artportalen.se>, (2017-11-02).

Länsstyrelsen Östergötland, <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland>, (2017-11-02).

Naturvårdsverket, <http://www.naturvardsverket.se/>, (2017-11-02).

Skyddad natur, <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>, (2017-11-02).

Skogsstyrelsen, <https://skogskartan.skogsstyrelsen.se/skogskartan/>, (2017-11-02).

Dokument:

Naturvårdsverkets vägledningsdokument för habitat och ArtDatabankens vägledningar för arter.

Wenche Eide (red.), Arter och naturtyper i habitatdirektivet - bevarandestatus i Sverige 2013, ArtDatabanken SLU, Uppsala, 2014.

Beslut om bildande av naturreservatet Ycke, 1991-09-27, och beslut om utvidgning 2010-05-19 .

Bevarandeplan för Ycke urskog Natura 2000-område, fastställd 2005-08-15.

Skötselplan för Ycke naturreservat, fastställd 2010-05-19.

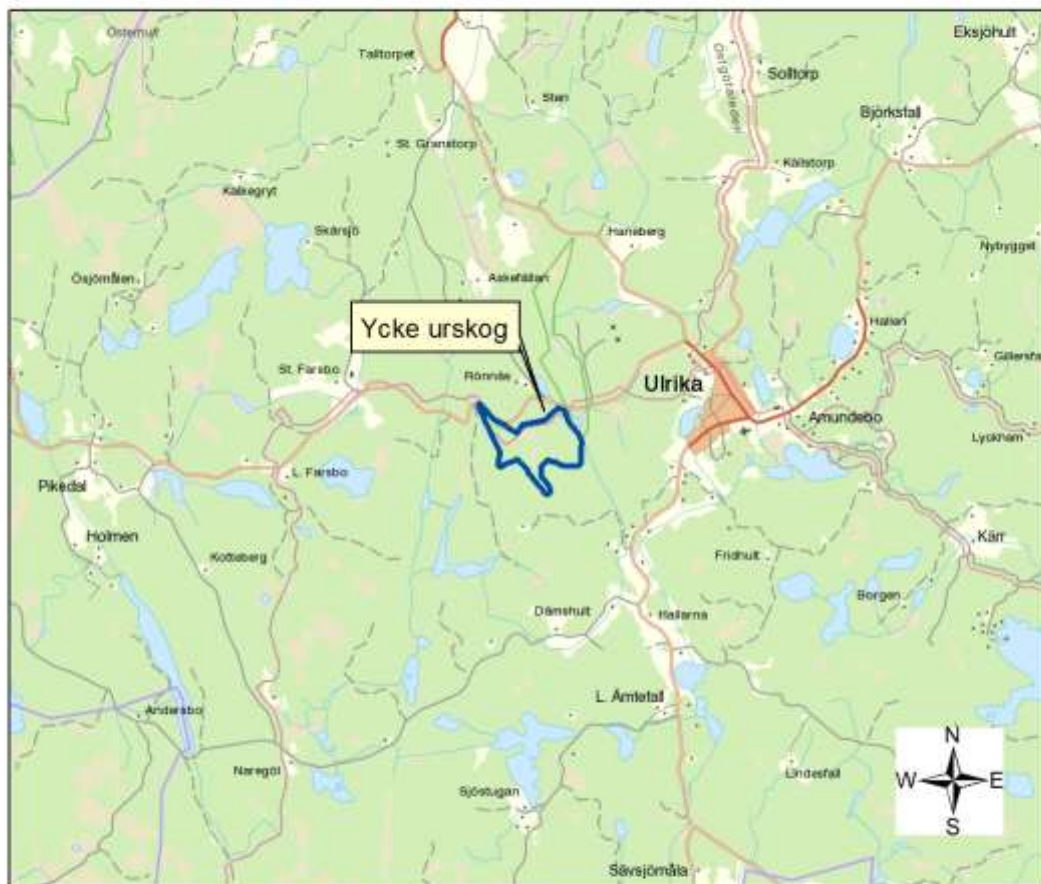
Bilagor:

Bilaga 1: Kartor

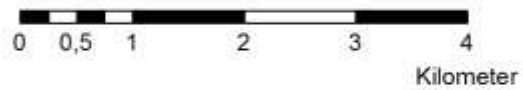
Bilaga 2: Röddlistade arter

Bilaga 1: Kartor

Översiktskarta

©Naturvårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

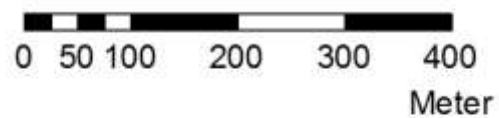
Teckenförklaring

 Natura 2000-områdets yttergräns

Natura 2000-områdets avgränsning och naturtypernas utbredning

©Naturvårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

Teckenförklaring

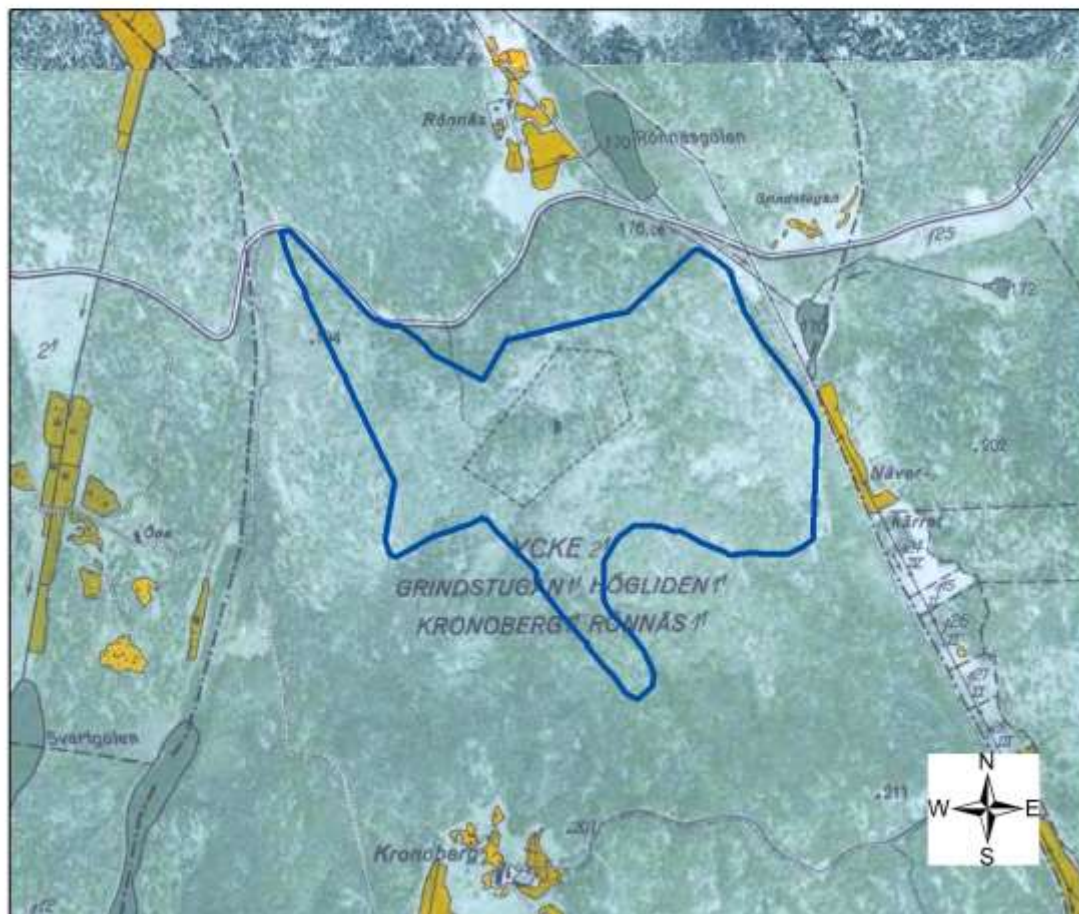
 Natura 2000-områdets yttergräns

NTYPKOD

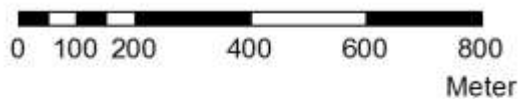
 9010 Västlig taiga

 9900 Ej klassad

Ekonomisk karta från 30- och 40-talet

©Naturvårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

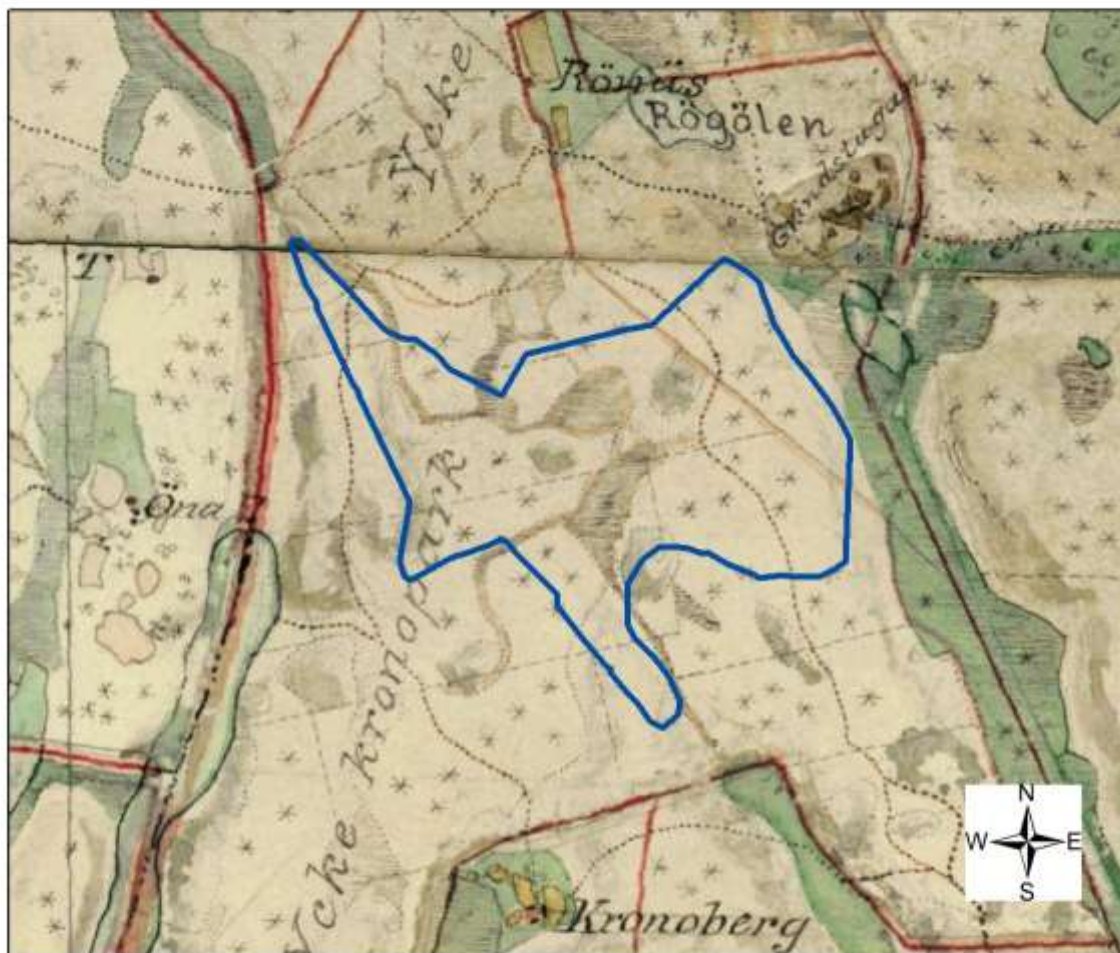

Teckenförklaring

 Natura 2000-områdets yttergräns

Den ekonomiska kartan från 30- och 40-talet visar att den centrala delen av Ycke urskog var fridlyst som "naturminne av biologiskt slag" även innan reservatet bildades 1991. Skyddsformen fridlysning av naturminnen infördes år 1909, men det saknas information om när naturminnet i Ycke beslutades.

Häradsenkarta från slutet av 1800-talet

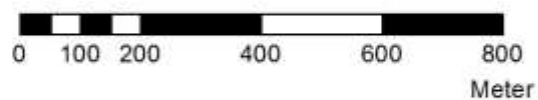

©Naturvårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

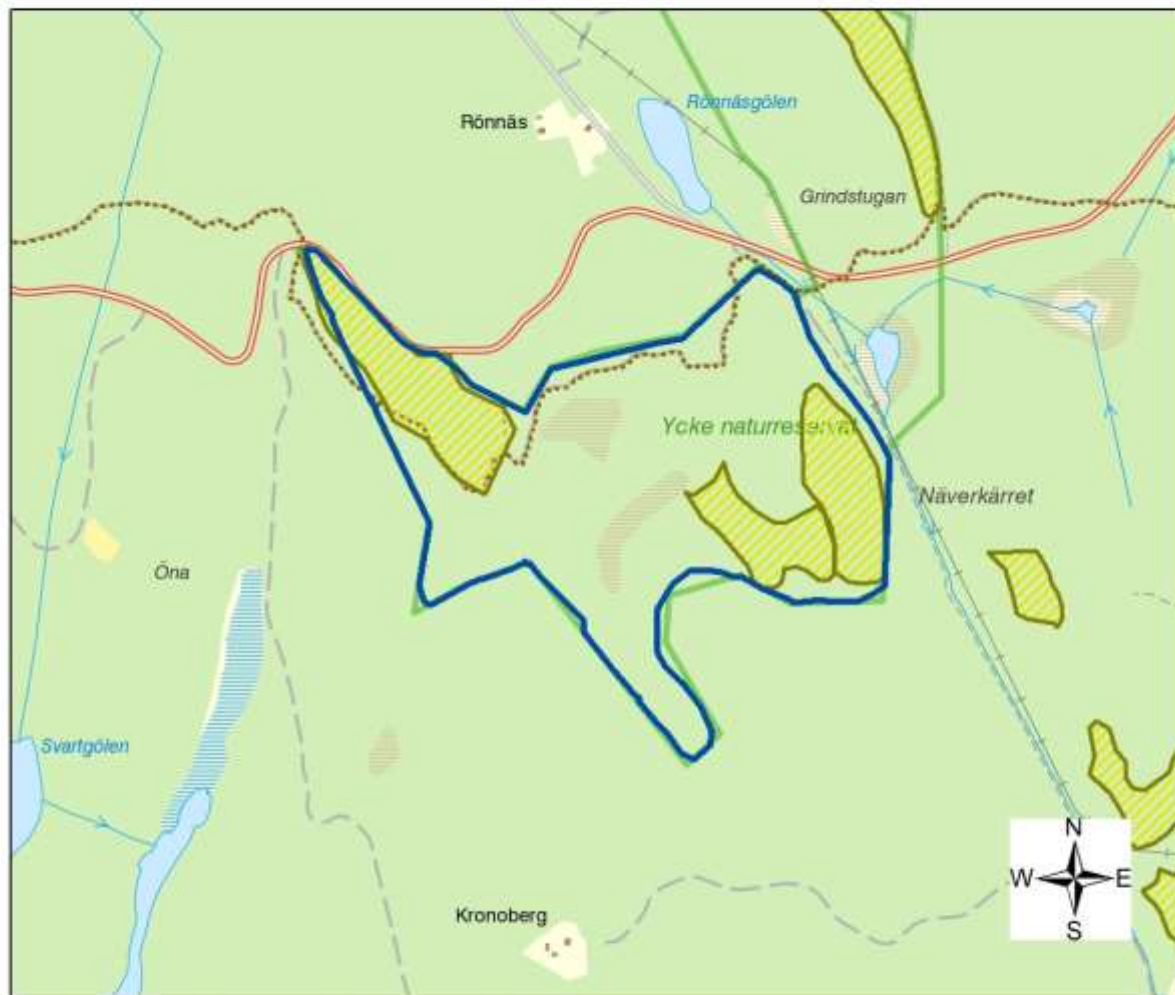
Teckenförklaring

 Natura 2000-områdets yttergräns

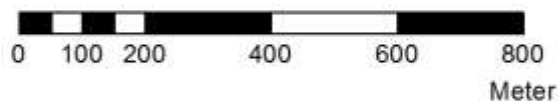
gult = åker
 vitt = utmark
 grönt = slätteräng (även sjö)
 ringar = lövträd
 stjärnor = barrträd

Nyckelbiotoper identifierade av Skogsstyrelsen

©Naturvårdsverket och ©Lantmäteriet Geodatasamverkan

Teckenförklaring

- Natura 2000-områdets yttergräns
- Nyckelbiotoper
- Vandringsled

Bilaga 2: Rödlistade arter

Tabell 3: Sammanfattande lista med rödlistade arter som noterats i området. Rödlistekategori: NT = Nära hotad, VU = Sårbar, EN = Starkt hotad, CR = Akut hotad.

Svenskt namn	Latinskt namn	Organismgrupp	Rödlistekategori
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	Fåglar	VU
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	Fåglar	NT
Knärot	<i>Goodyera repens</i>	Kärlväxter	NT
Skogssvingel	<i>Drymochloa sylvatica</i>	Kärlväxter	VU
Broktigel	<i>Bryoria bicolor</i>	Lavar	EN
Brunpudrad nållav	<i>Chaenotheca gracillima</i>	Lavar	NT
Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	Lavar	NT
Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	Lavar	NT
Hållav	<i>Menegazzia terebrata</i>	Lavar	VU
Kortskaftad ärgspik	<i>Microcalicium ahlneri</i>	Lavar	NT
Norsk näverlav	<i>Platismatia norvegica</i>	Lavar	VU
Smalskaftslav	<i>Chaenotheca gracilentia</i>	Lavar	VU
Liten hornflikmossa	<i>Lophozia ascendens</i>	Mossor	VU
Skogstrappmossa	<i>Anastrophyllum michauxii</i>	Mossor	NT
Vedtrappmossa	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	Mossor	NT
Svartoxe	<i>Ceruchus chrysomelinus</i>	Skalbaggar	EN
Granticka	<i>Phellinus chrysoloma</i>	Svampar	NT
Gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Svampar	NT
Harticka	<i>Onnia leporina</i>	Svampar	NT
Ostticka	<i>Skeletocutis odora</i>	Svampar	VU
Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	Svampar	NT
Svart taggsvamp	<i>Phellodon niger</i>	Svampar	NT
Tallticka	<i>Phellinus pini</i>	Svampar	NT
Ullticka	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	Svampar	NT